

▶▶▶ 1409

Aquest any esclatà una revolta contra el rei Martí I l'Humà en un dels seus territoris, Sardenya. Necessitat de recursos econòmics per a controlar aquesta insurrecció, empenyorà el comtat d'Empúries i les seves rendes a la ciutat de Barcelona i a la Diputació General de Catalunya (Generalitat), a canvi de 50.000 florins d'or. El document-conveni de préstec -que no de venda- es signà el 13 de setembre de 1409. Els principals punts d'aquest conveni eren els següents:

- 1.- El rei renunciava a totes les lleis que podessin afavorir-lo en aquest conveni.
- 2.- El municipi de Barcelona cobraria paulatinament la quantitat endeutada dels ingressos que obtingués del comtat.
- 3.- La Corona es comprometia a no separar mai de la mateixa els territoris del Comtat d'Empúries, una vegada els hagués recuperat i, en cas de cessió o venda, havia de ser sempre amb el consentiment de l'Ajuntament de Barcelona -el conegut com el Consell de Cent-, que sempre tindria prioritat.
- 4.- Els habitants del comtat serien considerats ciutadans de Barcelona pel que fa a franquícies i privilegis.
- 5.- El rei prometé i es comprometé a no interferir en l'acció dels consellers de l'Ajuntament de Barcelona en l'administració del Comtat.

El 25 del mateix mes de setembre de 1409, a la plaça de Castelló d'Empúries, es procedí a la cerimònia formal de lliurament del Comtat al municipi de Barcelona, que en tindria la jurisdicció fins el maig de 1456.

Per la seva part, els castells d'Empúries, Cadaqués i Roses, que havien estat hipotecats a la Generalitat, retornarien al rei, Alfons V, el 1481, el qual els cedé al seu nebot Enric, el comte Enric II, que ja havia rebut en el seu moment la part empenyorada a la ciutat de Barcelona.

▶▶▶ 1538

Data en què probablement finalitza la construcció de l'actual església de Sant Martí d'Empúries.

▶▶▶ 1539

Data del primer document trobat fins ara que parla de l'Escala. Apareix en el Llibre Conciliar del Comtat de Castelló d'Empúries: "el veguer en nom e per part d'aquesta universitat segresta dues barques carregades de blat a l'Escala".

▶▶▶ 1609

Jeroni de Pujades publica el llibre Crònica Universal del Principat de Catalunya. Tot i que els erudits renaixentistes, entre els quals el bisbe de Girona, Joan de Margarit, que visità el lloc a mitjans d'aquell segle, ja citen les obres dels autors clàssics que parlen de ciutat grega d'Emporion i la romana d'Emporiae, el llibre de Pujades és considerat com la identificació definitiva de la ciutat grecoromana d'Empúries. A partir d'aquest moment, Empúries apareixerà en totes les obres d'història general que es publicaran com l'única ciutat grega documentada arqueològicament a la Península Ibèrica.

▶▶▶ 1699

La documentació oficial parla de "Universitat de Empuria y la Escala".

▶▶▶ Segle XVIII

L'Escala del segle XVIII es caracteritzarà per un extraordinari creixement demogràfic, especialment degut a la immigració provinent de la resta de la comarca, atreta per la creació de la duana marítima, la creixent expansió del cultiu de l'arròs i de la pesca, la creació de petites indústries vinculades a la pesca (salaó de sardina i anxova, com la de can Callol, drassanes, barrillers, corders, boters, teixidors,...), com també el comerç, el transport i els oficis que s'aniran generant per l'augment de població (botiguers, sabaters, fusters, ferrers, sastres, mestre de nens, metge, cirurgià, etc.). També és remarcable citar l'augment de terra cultivada al llarg del segle. Els cereals (blat, ordi i civada) ocuparan el primer lloc, seguits del conreu de la vinya que, mica en mica, anirà adquirint més importància. També es cultivarà cànem, lli, llegums, farratge i mill i, en els cultius de regadiu, arròs i horta. Totes les terres són propietat del comte d'Empúries, des del Pirineus a l'Estartit.

A partir de la construcció de l'església i fins entrat el segle XIX, s'anirà configurant l'estructura urbana de l'Escala, formada per quatre barris diferenciats: el barri de Sant Pere (les cases agrupades entorn de l'església), el barri de Mar (tota la franja marítima, des de can Maranges fins la Casa Gran) -la divisòria entre aquests dos barris la podríem situar a l'actual carrer del Mar-, el barri de Gràcia (tots els carrers paral·lels a aquest) i el barri de Terra (carrers que van del Pedró a l'actual plaça Víctor Català, antigament del Sòl d'en Saguer). La separació entre els dos primers barris (actualment barri del Pedró) i els altres dos (actualment barri del Passeig), és el camí de Torroella (actualment carrer d'Enric Serra). Els habitants dels dos primers barris són eminentment pescadors, mentre que els altres dos són majoritàriament rurals.

Un grup de catalans disconformes amb l'entronització de Felip V com a rei, després de la rendició de Barcelona i Catalunya el 1714, emprenen la resistència des de les muntanyes lluitant com a guerrillers. Se'ls anomenà "Carrasclots". El seu nom prové del seu líder, Pere Joan Barceló i Anguera, que feia carbó amb fusta d'alzina (carrasclot). Un d'aquests Carrasclots serà l'escalenc Raimon Verdier. Actuaran a les ordres de França amb l'objectiu d'alçar el Principat contra el rei borbó. Posteriorment, molts d'ells s'incorporarien com a "miquelets" a l'exèrcit regular de l'armada francesa. Verdier seria un d'aquests, que restà a viure a França, raó per la qual era conegut com Raimon i no Ramon. La seva dona es deia Maria. El 22 de gener a 1717 nasqué una filla seva, Màxima.